

KARTA PRZEDMIOTU

Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów: Kosmetologia
Forma studiów: stacjonarne
Stopień studiów: licencjackie
Specjalności: bez specjalności
Rok akademicki: 2024/2025

NAZWA PRZEDMIOTU	
NAZWA PRZEDMIOTU	Receptury kosmetyczne z elementami technologii kosmetycznej
LICZBA PUNKTÓW ECTS	2
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
PROWADZĄCY	dr inż. Regina Gil, mgr Martyna Pilch
OSOBA ODPOWIEDZIALNA	dr inż. Regina Gil (rgil@afm.edu.pl)
LICZBA GODZIN	
WYKŁADY	20 godz.
SEMINARIA	-
ĆWICZENIA	35 godz. (zajęcia laboratoryjne)
CELE PRZEDMIOTU	
CEL 1	Przekazanie podstawowej wiedzy na temat zasad recepturowania kosmetyków.
CEL 2	Zapoznanie studenta z regułami dotyczącymi komponowania receptur różnych form kosmetycznych w oparciu o dostępne surowce kosmetyczne – podstawowe oraz pomocnicze, z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań.
CEL 3	Ustalenie zasadności stosowania poszczególnych składników produktu kosmetycznego poprzez poznanie ich właściwości, funkcji oraz metod i etapów tworzenia produktu kosmetycznego.
CEL 4	Wykształcenie umiejętności analizy składu kosmetyków oraz możliwości ich doboru w zależności od zastosowania.
CEL 5	Doskonalenie praktycznych umiejętności związanych z preparatyką oraz właściwym posługiwaniem się sprzętem laboratoryjnym.
EFEKTY UCZENIA SIĘ	

NAZWA PRZEDMIOTU

MW1	<p>Wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> *zna podstawowe kanony tworzenia receptur preparatów kosmetycznych oraz zasady prawidłowego ich sporządzania * wymienia oraz rozróżnia różne formy preparatów kosmetycznych *charakteryzuje właściwości, reaktywność i pochodzenie substancji bioaktywnych oraz pomocniczych stosowanych w kosmetykach *charakteryzuje składniki kosmetyków decydujące o właściwościach preparatu kosmetycznego *stosuje substancje zamienne w recepturze *właściwie dobiera surowce kosmetyczne i wykonuje wybrane formy kosmetyków, prawidłowo posługując się sprzętem laboratoryjnym przeznaczonym do tego celu *posiada wiedzę na temat pozytywnych działań oraz skutków ubocznych stosowanych surowców kosmetycznych * odczytuje skład preparatu kosmetycznego oraz ocenia zakres jego działania na podstawie składu INCI * zna wymogi w zakresie oceny jakości substancji i produktów kosmetycznych (EUK6_W1, EUK6_W3, EUK6_W5, EUK6_W6)
MW2	Zna przepisy BHP oraz zasady obowiązujące na pracowni laboratoryjnej. (EUK6_W6, EUK6_W7)
MU1	<p>Umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> *projektuje recepturę wybranych preparatów kosmetycznych dla zdefiniowanych dolegliwości skórnych *sporządza proste kosmetyki według opracowanej receptury oraz dobiera właściwe urządzenie do ich wykonania *prawidłowo odczytuje receptury kosmetyków i ustala zakres funkcji składników recepturowych *opisuje zjawiska fizyczne zachodzące w procesie sporządzania i przechowywania preparatów kosmetycznych *stosuje międzynarodową nomenklaturę surowców kosmetycznych *stosuje kosmetyki zgodnie z ich przeznaczeniem (EUK6_U2, EUK_U3, EUK_U5, EUK_U6, EUK_U7)
MU2	<ul style="list-style-type: none"> *Przestrzega zasad oraz przepisów BHP obowiązujących na pracowni laboratoryjnej. Stosuje się do zasad regulaminu pracowni laboratoryjnej. * Samodzielnie opisuje przeprowadzone eksperymenty oraz analizuje i interpretuje uzyskane wyniki wyciągając właściwe wnioski. (EUK6_U2, EUK_U6, EUK_U7)
MK1	<p>Kompetencje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> *Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, zatem dostrzega potrzebę stałego doskonalenia się oraz samorealizacji. *Jest gotów do pracy w zespole, efektywnie wypełniając powierzone zadania, wykazując zdolności komunikacyjne oraz organizacyjne. (EUK6_KS1, EUK6_KS2, EUK6_KS5)
MK2	<ul style="list-style-type: none"> * Posiada nawyki związane z zachowaniem porządku i czystości na stanowisku pracy oraz oszczędnym gospodarowaniem odczynnikami chemicznymi i sprzętem laboratoryjnym, właściwym zabezpieczeniem i segregacją odpadów niebezpiecznych. *Dostrzega konieczność przestrzegania zasad bezpieczeństwa własnego i otoczenia, higieny pracy i ergonomii. (EUK6_KS2, EUK6_KS5)
WYMAGANIA WSTĘPNE	

NAZWA PRZEDMIOTU

Do realizacji przedmiotu niezbędna jest podstawowa wiedza z zakresu chemii organicznej i nieorganicznej. Student powinien posiadać także wiedzę na temat właściwości fizyko-chemicznych, struktury oraz nomenklatury naturalnych i syntetycznych surowców kosmetycznych. Wiedzę tę oraz umiejętności praktyczne student zdobywa w ramach przedmiotów: Podstawy chemii oraz Chemia surowców kosmetycznych (moduły realizowane w semestrze I i II).

Student powinien znać podstawowe przepisy oraz zasady BHP obowiązujące w chemicznej pracowni laboratoryjnej oraz zasady segregowania odpadów chemicznych, jak również wykazywać umiejętność samodzielnego wykonywania podstawowych operacji jednostkowych w laboratorium. Przed przystąpieniem do ćwiczeń laboratoryjnych student zobowiązany jest do zaopatrzenia się w środki ochrony osobistej w postaci fartucha laboratoryjnego oraz okularów ochronnych.

TREŚCI PROGRAMOWE

SZCZEGÓŁOWY OPIS BLOKÓW TEMATYCZNYCH

WYKŁAD 1	Wykład organizacyjny - omówienie sylabusu (warunki zaliczenia przedmiotu). Wprowadzenie do receptury kosmetycznej. Postacie recepturowe kosmetyków. Promotory wchłaniania. Wymogi technologiczne stawiane kosmetykom.
WYKŁAD 2	Receptura preparatów do pielęgnacji skóry twarzy oraz całego ciała o właściwościach odżywczych, nawilżających i natłuszczających. Skład i działanie emulsji kosmetycznych typu o/w i w/o (balsamy, kremy). Charakterystyka płynnych emulsji kosmetycznych - mleczka i śmietanki. Składniki fazy wodnej i tłuszczowej emulsji – charakterystyka, właściwości. Receptura maści o właściwościach leczniczych.
WYKŁAD 3	Receptura kosmetyków przeznaczonych do mycia i oczyszczania twarzy oraz całego ciała: toniki, lotiony, płyny micelarne, płyny dwufazowe, pianki, mydła. Receptura oraz właściwości preparatów do demakijażu twarzy oraz skóry wokół oczu.
WYKŁAD 4	Kwasy organiczne i nieorganiczne stosowane w recepturze kosmetycznej – przeznaczenie, działanie.
WYKŁAD 5	Receptura maseczek oraz peelingów do twarzy i ciała.
WYKŁAD 6	Receptura preparatów do higieny i pielęgnacji włosów oraz skóry głowy: szampony, odżywki i balsamy. Wody do płukania włosów.
WYKŁAD 7	Receptura preparatów do mycia oraz higieny jamy ustnej – pasty do zębów oraz płyny do płukania jamy ustnej.
WYKŁAD 8	Formy kosmetyczne hamujące wydzielanie potu – dezodoranty i antyperspiranty.
WYKŁAD 9	Receptura pudrów kosmetycznych o różnych właściwościach i przeznaczeniu.
WYKŁAD 10	Kosmetyki kolorowe - upiększające. Receptura preparatów do makijażu twarzy i ust (pudry, róże, pomadki do ust, konturówki, błyszczki) oraz kosmetyków do makijażu oczu (cienie, tusze, ołówki).
ĆWICZENIE 1	Zajęcia organizacyjne. Omówienie przepisów BHP oraz zasad obowiązujących na pracowni laboratoryjnej. Warunki zaliczenia ćwiczeń laboratoryjnych.
ĆWICZENIE 2	Emulsje kosmetyczne typu w/o i o/w. Badanie właściwości emulsji. Receptura maści o właściwościach leczniczych. Kontrola jakości uzyskanych preparatów.
ĆWICZENIE 3	Maseczki do twarzy oraz peelingi do ciała o różnych właściwościach i przeznaczeniu.

NAZWA PRZEDMIOTU	
ĆWICZENIE 4	Preparaty do higieny ciała oraz skóry twarzy. Otrzymywanie mydeł płynnych i stałych oraz żeli i płynów do mycia ciała oraz demakijażu twarzy.
ĆWICZENIE 5	Sporządzanie toników oraz płynów dwufazowych o różnych właściwościach i przeznaczeniu.
ĆWICZENIE 6	Preparaty do pielęgnacji stóp: dezodoranty oraz pudry o działaniu antybakteryjnym.
ĆWICZENIE 7	Preparaty do mycia oraz higieny jamy ustnej. Otrzymywanie pasty do zębów oraz wody do płukania jamy ustnej o właściwościach antybakteryjnych i odświeżających.
ĆWICZENIE 8	Otrzymywanie i właściwości preparatów do pielęgnacji oraz upiększania twarzy – kosmetyki kolorowe. Preparaty do makijażu – podkłady, pudry, korektory.
ĆWICZENIE 9	Preparaty kosmetyczne do makijażu ust – pomadki pielęgnacyjne, szminki kolorowe oraz błyszczki.
ĆWICZENIE 10	Preparaty do makijażu oczu – tusze do rzęs oraz cienie do powiek w formie stałej i płynnej.
ĆWICZENIE 11	Preparaty do higieny i pielęgnacji włosów oraz skóry głowy: szampony oraz odżywki do włosów tłustych i suchych. Kontrola jakości uzyskanych preparatów. Płyny do płukania włosów.
METODY DYDAKTYCZNE	
M1	Prezentacje multimedialne
M2	Wykład
M3	Ćwiczenia laboratoryjne – zajęcia praktyczne
M4	Praca w grupach – zajęcia praktyczne
M5	Dyskusja – wnioski z wykonanych ćwiczeń/eksperymentów
M6	Rozwiązywanie zadań związanych z recepturowaniem kosmetyków
NAKŁAD PRACY STUDENTA	
GODZINY KONTAKTOWE Z NAUCZYCIELEM AKADEMICKIM	25 godzin
GODZINY BEZ UDZIAŁU NAUCZYCIELA AKADEMICKIEGO	Przygotowanie się do egzaminu pisemnego - 15 godzin Przygotowanie się do zajęć laboratoryjnych - 10 godzin Opracowanie wyników po wykonanym ćwiczeniu, przygotowanie sprawozdań - 5 godzin
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU	55 godzin
REGULAMIN ZAJĘĆ I WARUNKI ZALICZENIA	

NAZWA PRZEDMIOTU

Wszystkie zajęcia są obowiązkowe.

1. Po III semestrze wykłady kończą się **pisemnym zaliczeniem** składającym się z pytań testowych 1-krotnego wyboru oraz 1 złożonego pytania otwartego. Po IV semestrze wykłady kończą się EGZAMINEM pisemnym obejmującym materiał omawiany na wykładzie w trakcie trwania obu semestrów (III i IV). Egzamin składa się z pytań testowych 1-krotnego wyboru oraz opisowych pytań problemowych.
2. Warunkiem przystąpienia do zaliczenia wykładu po semestrze III jest uzyskanie pozytywnej oceny z zajęć praktycznych. Natomiast warunkiem przystąpienia do egzaminu jest w pełni zaliczony kurs z III semestru (wykład + zajęcia praktyczne) oraz pozytywna ocena z ćwiczeń laboratoryjnych w semestrze IV.
3. Zajęcia laboratoryjne są obowiązkowe. W przypadku nieobecności studenta należy zaliczyć brakujące zajęcia w terminie i formie ustalonej z Nauczycielem prowadzącym dany temat.
4. Studenci przychodzą przygotowani na każde zajęcia laboratoryjne, zgodnie z przedstawionym harmonogramem zajęć i w oparciu o zalecaną literaturę. Zajęcia te rozpoczynają się sprawdzeniem przygotowania studentów do ćwiczeń w postaci krótkiego pisemnego kolokwium. Aby uzyskać zaliczenie z ćwiczeń wszystkie kolokwia oraz sprawozdania muszą być zaliczone na ocenę pozytywną.
4. Podczas ćwiczeń studenci wykonują praktyczne ćwiczenia oraz przygotowują sprawozdania.
5. Na pracowni laboratoryjnej obowiązuje strój ochronny (fartuch) oraz przestrzeganie zasad BHP pracowni chemicznej i stosowanie się do poleceń Nauczyciela.
5. O wysokości oceny końcowej decydują oceny cząstkowe z kolokwίων oraz sprawozdań, uzyskane w trakcie zajęć oraz zaangażowanie studenta w wykonanie ćwiczenia zgodnie z zasadami obowiązującymi na pracowni laboratoryjnej.

METODY OCENY POSTĘPU STUDENTÓW

W ZAKRESIE WIEDZY	<p>WYKŁAD: Egzamin pisemny - pytania testowe jednokrotnego wyboru oraz pytania otwarte o charakterze problemowym.</p> <p>ZAJĘCIA LABORATORYJNE: kolokwium pisemne – 3 pytania testowe jednokrotnego wyboru oraz 2 pytania otwarte</p>
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI	<p>*obserwacja pracy studenta podczas wykonywania czynności laboratoryjnych</p> <p>*sprawozdanie z wykonanego zadania</p>
W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	<p>* ocena aktywności studenta na zajęciach</p> <p>* obserwacja zachowania wobec kolegów</p> <p>* ocena pracy indywidualnej oraz w grupie (sprawność manualna, pomysłowość, rzetelność, dokładność wykonania, stosowanie się do przepisów bezpieczeństwa pracy w laboratorium)</p>
SPRAWDZIANY KSZTAŁTUJĄCE	<p>*kolokwia wstępne w formie pisemnej</p> <p>*przygotowanie sprawozdań z ćwiczeń</p>
SPRAWDZIANY PODSUMOWUJĄCE (I i II termin)	<p>Egzamin pisemny (I i II - termin poprawkowy)</p> <p>Studenci którzy nie otrzymali zaliczenia z danego ćwiczenia laboratoryjnego ze względu na niezaliczone kolokwium, a uczęszczali na zajęcia, mogą przystąpić do kolokwium poprawkowego w II terminie.</p>

KRYTERIA ZALICZENIA ĆWICZEŃ LABORATORYJNYCH Z OCENĄ

NAZWA PRZEDMIOTU

NA OCENĘ 3,0	<p>Wykład: pozytywny wynik z egzaminu pisemnego - wymagane co najmniej 51% prawidłowych odpowiedzi</p> <p>Zajęcia laboratoryjne: *pozytywny wynik z cząstkowych zaliczeń poszczególnych tematów ćwiczeń w formie pisemnego kolokwium (ocena min. 3,0) *poprawne wykonanie zleconych postaci preparatów kosmetycznych *zaliczenie sprawozdania z ćwiczeń na ocenę pozytywną (średnia ocen z kolokwiów i sprawozdań $\geq 3,0$)</p>
NA OCENĘ 3,5	<p>Wykład: pozytywny wynik z egzaminu pisemnego - wymagane co najmniej 60% prawidłowych odpowiedzi</p> <p>Zajęcia laboratoryjne: *pozytywny wynik z cząstkowych zaliczeń poszczególnych tematów ćwiczeń w formie pisemnego kolokwium *poprawne wykonanie zleconych postaci preparatów kosmetycznych *zaliczenie sprawozdania z ćwiczeń na ocenę pozytywną (średnia ocen z kolokwiów i sprawozdań $\geq 3,3$)</p>
NA OCENĘ 4,0	<p>Wykład: pozytywny wynik z egzaminu pisemnego - wymagane co najmniej 70% prawidłowych odpowiedzi</p> <p>Zajęcia laboratoryjne: *pozytywny wynik z cząstkowych zaliczeń poszczególnych tematów ćwiczeń w formie pisemnego kolokwium *poprawne wykonanie zleconych postaci preparatów kosmetycznych *zaliczenie sprawozdania z ćwiczeń na ocenę pozytywną (średnia ocen z kolokwiów i sprawozdań $\geq 3,8$)</p>
NA OCENĘ 4,5	<p>Wykład: pozytywny wynik z egzaminu pisemnego - wymagane co najmniej 80% prawidłowych odpowiedzi</p> <p>Zajęcia laboratoryjne: *pozytywny wynik z cząstkowych zaliczeń poszczególnych tematów ćwiczeń w formie pisemnego kolokwium *poprawne wykonanie zleconych postaci preparatów kosmetycznych *aktywność w trakcie wykonywania ćwiczeń *zaliczenie sprawozdania z ćwiczeń na ocenę pozytywną (średnia ocen z kolokwiów i sprawozdań $\geq 4,3$)</p>
NA OCENĘ 5,0	<p>Wykład: pozytywny wynik z egzaminu pisemnego - wymagane co najmniej 90% prawidłowych odpowiedzi</p> <p>Zajęcia laboratoryjne: *pozytywny wynik z cząstkowych zaliczeń poszczególnych tematów ćwiczeń w formie pisemnego kolokwium (ocena min. 4,0) *poprawne wykonanie zleconych postaci preparatów kosmetycznych *aktywność w trakcie wykonywania ćwiczeń *zaliczenie sprawozdania z ćwiczeń na ocenę pozytywną *100% obecność na wszystkich zajęciach laboratoryjnych (średnia ocen z kolokwiów i sprawozdań $\geq 4,8$)</p>

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

NAZWA PRZEDMIOTU

[1] Publikacje oraz materiały autorskie przygotowane przez prowadzącego wykłady.

[2] Materiały autorskie przygotowane do ćwiczeń laboratoryjnych przez prowadzącego zajęcia.

Materiały składają się z 3 części. Pierwsza część to obszerny wstęp teoretyczny dotyczący danego zagadnienia. Kolejna część to opis sposobu wykonania ćwiczenia. Część trzecia ma postać szablonu sprawozdania, które student uzupełnia po wykonanym ćwiczeniu.

[3] A. Budzowski. R. Gil. K. Zięba - Chemia surowców kosmetycznych: ćwiczenia laboratoryjne; Krakowskie Towarzystwo Edukacyjne sp. z o.o. - Oficyna Wydawnicza AFM, wydanie II, 2023

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

[1] Marzec A. — Chemia kosmetyków, Toruń, 2009, Dom Organizatora

[2] Glinka R. — Receptura kosmetyczna, Łódź, 2003, MA oficyna Wydawnicza

[3] Mrukot M. — Receptariusz Kosmetyczny, Kraków, 2004, MSWSZ

[4] Jabłońska-Trypuć A., Czerpak R. — Surowce kosmetyczne i ich składniki, Wrocław, 2008, MedPharm

[5] Martini M. C. — Kosmetologia i farmakologia skóry, Warszawa, 2006, PZWL

[6] Malinka W. — Zarys Chemii Kosmetycznej, Wrocław, 1999, Volumed

[7] Molski M. — Chemia Piękna, Warszawa, 2009, PWN

[8] Fink E. — Kosmetyka. Przewodnik po substancjach czynnych i pomocniczych, 2007, MedPharm